

LINSCHOTEN-VEREENIGING

NIEUWSBRIEF 2012 – II

L.S.

De avonden worden weer langer, deel 110 heeft u inmiddels van kaft tot kaft gelezen en u begint alweer te verlangen naar een nieuw deel in de reeks *Werken van de Linschoten-Vereeniging*. En na twee delen over de Nederlandse marine in de 18de en 19de eeuw is het nu weer eens tijd voor iets geheel anders. Geen politieke intriges en wisselende politieke verhoudingen zoals in deel 110, maar een gewoon, recht-voor-zijn-raap-avontuur aan de andere kant van de wereld, met een duidelijk doel en een dito vijand; met talloze ontberingen voor velen en een behouden thuiskomst voor enkelen. Het is kortom tijd *Voor zilver en Zeeuws belang* – deel 111, dat zal worden gepresenteerd tijdens een studiemiddag in de Zeeuwse Bibliotheek in Middelburg op zaterdag 3 november aanstaande. De uitnodiging voor de presentatie en het programma van de studiemiddag vindt u in de bijgevoegde uitnodiging.

In deze Nieuwsbrief ook een kort verslag van de ledenvergadering in Leiden en het IMEHA-congres in Gent en een oproep namens de penningmeester.

=====

AANMELDING STUDIEMIDDAG NEDERLANDSE ZUIDZEE-EXPEDITIES IN DE
VROEGMODERNE TIJD / PRESENTATIE DEEL 111
ZATERDAG 3 NOVEMBER 2012, ZEEUWSE BIBLIOTHEEK, MIDDELBURG

Ondergetekende,

Naam:

Postcode/plaats:

Adres:

Handtekening:

Zal met ..... personen de studiemiddag en de presentatie van deel 111 bijwonen

S.v.p. na invulling en ondertekening in een envelop opsturen naar onderstaand adres.

LINSCHOTEN-VEREENIGING
OPGERICHT 7 MAART 1908

Jaarvergadering 2 juni

Onder ideale weersomstandigheden bezocht een groot aantal leden op zaterdag 2 juni jongstleden de gerestaureerde Sterrewacht in Leiden. Enthousiaste gidsen leidden de bezoekers over steile trapjes, door verlaten collegezaaltjes en de sfeervolle bibliotheek, van de ene kijkerkoepel naar de andere en met uiteindelijk als beloning een prachtig uitzicht vanaf het dakterras over de Leidse binnenstad.

Velen van ons hadden daar met gemak uren kunnen ronddwalen, ware het niet dat het programma een wandeling voorschreef langs het Rapenburg en door de Leidse Hortus naar de Universiteitsbibliotheek voor de jaarlijkse ledenvergadering.

secretariaat: Roestmos 3, 3069 AR Rotterdam
+31 (0)10 – 421 30 21 (19-21.30 uur)
linschoten-vereeniging@xs4all.nl
www.linschoten-vereeniging.nl

Na de vergadering, waarin de financiële situatie van de vereniging werd toegelicht, het publicatieschema voor de komende jaren de revue passeerde en bestuurslid Hans Bonke voor een derde termijn werd herbenoemd, werd de aanwezige leden door conservator Wouter Heijveld van het Maritiem Museum Rotterdam onder de titel *Een verdwenen ambacht* een blik gegund op het veranderende werk van de stuurman in de periode 1950-2000. Die afgelopen halve eeuw zag niet alleen de opkomst van goedkope vlaggenlanden als Liberia en Panama, met lage lonen en weinig regels, maar ook een aanzienlijke reductie van het aantal bemanningsleden per schip. Op technisch gebied vonden grote veranderingen plaats in de navigatietechnieken, waarbij de rol van sextant en kaart geleidelijk werd overgenomen door een systeem van geostationaire satellieten rond de aarde, dat ervoor zorgt dat schepen (en die niet alleen!) continu hun locatie kunnen bepalen. Paradoxaal genoeg was het resultaat van deze ontwikkeling in eerste instantie een toename van het aantal scheepsongevallen. Door een ware *overkill* aan informatie nam het risico op verkeerde interpretatie van die informatie aanzienlijk toe – met verkeerde beslissingen en (bijna) ongelukken als gevolg. Uiteindelijk zorgde deze ontwikkeling voor een nieuw type stuurman: een *process operator*, die zich niet laat afleiden door irrelevante informatie en die uiterst selectief omgaat met de voorhanden gegevens. Het strekte de aanwezige (oud-) zeelieden echter tot troost dat de sextant nog steeds in ere wordt gehouden en dat het gebruik ervan nog steeds aan zeevaartscholen wordt onderwezen. Heijveld wees er in zijn slotwoord echter op dat experimenten in Japan hebben aangetoond dat de huidige navigatieapparatuur aan boord veel beter in staat is om schadevrij te varen dan stuurlieden van vlees en bloed. Alleen staat de huidige wetgeving het nog niet toe dat de machine het volledig overneemt van de mens.

Dat de mens het tegen de techniek aflegt was voor sommigen misschien een lichte teleurstelling, maar de borrel aan het eind van de middag maakte weer veel goed.

IMEHA-congres Gent

Circa 30 personen woonden de presentatie bij die de Linschoten-Vereeniging op 5 juli jongstleden in Gent verzorgde tijdens het zesde congres van de International Maritime Economic History Association (IMEHA). Onderwerp van deze presentatie was het doel en de toekomst van bronnen-uitgaven (zoals de *Werken*) en de mogelijkheden die de huidige digitale technieken bieden voor tekstonderzoek.

Na een aantal presentaties van specialisten uit wetenschappelijke en uitgeveryskringen volgde een levendige paneldiscussie, die zeker een vervolg zal krijgen. Tot grote vreugde van het bestuur was ook een delegatie van de Hakluyt Society bij de presentatie aanwezig, zodat de kans kon worden aangegrepen de betrekkingen verder aan te halen.

Machtiging tot automatische incasso

Sinds enkele jaren bestaat voor leden van de Linschoten-Vereeniging de mogelijkheid hun jaarlijkse ledenbijdrage middels automatische incasso te voldoen. Inmiddels heeft een aanzienlijk aantal leden hiervoor aan de Vereeniging een machtiging verleend, hetgeen met name voor de penningmeester een belangrijke taakverlichting betekent. Graag willen wij de leden nogmaals op de mogelijkheid tot automatische incasso wijzen. Uiteraard is het geen verplichting, maar door de vereniging tot incasso van de lidmaatschapsbijdrage te machtigen, stelt u de penningmeester in staat zijn aandacht en energie op andere (financiële) verenigingszaken te richten. Uw medewerking in dezen wordt zeer op prijs gesteld, maar indien u de Vereeniging niet mocht willen machtigen, wordt uw standpunt uiteraard gerespecteerd.

Colofon

© Linschoten-Vereeniging, 2012

secretariaat: Roestmos 3, 3069 AR Rotterdam
+31 (0)10 – 421 30 21 (19-21.30 uur)
linschoten-vereeniging@xs4all.nl
www.linschoten-vereeniging.nl